

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ
СПРАВА «КОЛЕСНИКОВ ПРОТИВ УКРАЇНИ»
(CASE OF KOLESNIKOV v. UKRAINE)
(заява № 988/13)

Стислий виклад рішення від 20 вересня 2022 року

07 листопада листопаді 2008 року щодо заявника було порушено кримінальну справу за підозрою у вчиненні шахрайства в особливо великих розмірах (далі – перша справа). 20 січня 2009 слідчий ГСУ МВС України виніс постанову про притягнення заявника як обвинуваченого у вчиненні шахрайства за обтяжуючих обставин і оголосив його в розшук. 28 січня 2009 року Печерський районний суд міста Києва (далі – Печерський суд) задовольнив подання слідчого та надав дозвіл на затримання заявника, який, як стверджувалося, переховувався.

У квітні 2009 року слідчий управління УМВС України у Черкаській області порушив нову кримінальну справу щодо заявника за підозрою у вчиненні шахрайства за обтяжуючих обставин (далі – друга справа). У травні 2009 року заявника допитали як обвинуваченого в межах першої справи та звільнили під підписку про невіїзд.

05 червня 2009 року Печерський районний суд міста Києва (далі – Печерський суд) в межах першої справи змінив обраний заявнику запобіжний захід на взяття під варту.

У липні 2009 року слідчий порушив ще одну кримінальну справу за підозрою у шахрайстві за обтяжуючих обставин (далі – третя справа). 29 липня 2009 року слідчий, який діяв у межах розслідування третьої справи, склав протокол затримання заявника.

03 серпня 2009 року в межах розслідування третьої справи, слідчий склав новий протокол затримання. 06 серпня 2009 року заявника було звільнено з Київського ізолятора тимчасового тримання під підписку про невіїзд. Проте того ж дня слідчий СУ УМВС України в Черкаській області, який діяв у межах другої справи склав протокол затримання заявника.

У серпні 2009 року Соснівський районний суд міста Черкаси неодноразово продовжував строк тримання заявника під вартою з підстав необхідності підготовки документів про стан здоров'я заявника та ймовірність його переховування.

21 серпня 2009 року Соснівський суд постановив обрати заявнику запобіжний захід у вигляді тримання під вартою на строк два місяці в межах другої справи.

У вересні 2009 року слідчий виніс постанову про об'єднання першої, другої і третьої справ у одне провадження та продовження розслідування об'єднаних матеріалів справи.

У жовтні 2009 року Шевченківський районний суд міста Києва (далі – Шевченківський суд) ухвалив постанову про тримання заявника під вартою в межах третьої справи. Шевченківський суд не зазначив дату, з якої мав обраховуватися строк тримання заявника під вартою, і не зазначив дату закінчення такого строку. Під час розслідування суди продовжували строк тримання заявника. В останню дату строк було продовжено до 05 серпня 2011 року.

25 серпня 2011 року суддя Дніпровського районного суду міста Києва (далі – Дніпровський суд) призначив справу до розгляду. 27 квітня 2015 року Дніпровський суд змінив запобіжний захід на підписку про невіїзд та звільнив заявника.

До Європейського суду з прав людини (далі – Європейський суд) заявник скаржився за пунктами 1, 3 статті 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) на затримання, незаконність, необґрунтованість та надмірну тривалість тримання його під вартою під час досудового розслідування. Крім того заявник скаржився за пунктом 4 статті 5 Конвенції на порушення його права на перегляд законності тримання його під вартою.

Розглянувши скаргу заявника, Європейський суд зазначив, що поведінка прокуратури стосовно забезпечення продовження строку тримання заявника під вартою була свавільною та несумісною з принципом юридичної визначеності, а також суперечила принципу верховенства права. Європейський суд дійшов висновку, що не оцінивши конкретні факти або не розглянувши можливість застосування інших запобіжних заходів як альтернативу триманню під вартою під час досудового розслідування, та по суті постійно посилаючись на тяжкість обвинувачень, органи державної влади продовжували строк тримання заявника під

вартою під час судового розгляду на підставах, які не можуть вважатися «достатніми» та «відповідними», щоб виправдати його тривалість.

Розглянувши скарги заявника за пунктом 4 статті 5 Конвенції Європейський суд вказав, що немає необхідності розглядати питання прийнятності та суті скарги заявника за пунктом 4 статті 5 Конвенції стосовно неспроможності судів здійснити належний розгляд його клопотань про звільнення з-під варти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

- «1. *Оголошує* прийнятними скарги за пунктами 1 і 3 статті 5 Конвенції щодо незаконності тримання заявника під вартою під час досудового розслідування та відсутності відповідних і достатніх підстав для такого тримання під вартою;
2. *Постановляє*, що було порушено пункт 1 статті 5 Конвенції у зв'язку з повторним затриманням заявника 29 липня та 03 і 06 серпня 2009 року, а також триманням його під вартою з 05 до 25 серпня 2011 року і з 25 серпня 2011 року до 27 квітня 2015 року;
3. *Постановляє*, що було порушено пункт 3 статті 5 Конвенції;
4. *Постановляє*, що немає необхідності розглядати питання прийнятності та суті скарги заявника за пунктом 4 статті 5 Конвенції стосовно неспроможності судів здійснити належний розгляд його клопотань про звільнення з-під варти;
5. *Постановляє*, що:
  - (a) упродовж трьох місяців держава-відповідач повинна сплатити заявнику 275 (двісті сімдесят п'ять) євро та додатково суму будь-якого податку, що може нараховуватися, в якості компенсації поштових витрат і витрат на переклад;
  - (b) із закінченням зазначеного тримісячного строку до остаточного розрахунку на зазначену суму нараховуватиметься простий відсоток (*simple interest*) у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, яка діятиме в період несплати, до якої має бути додано три відсоткові пункти».